

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Tompá Mihály-utca 10. sz.
Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.
Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:
KOMÁROMY ISTVÁN.
Kiadó laptulajdonos:
ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:
Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona.
Várm. körjegyzőknek és tanítóknak egy évre 6 korona.
Egyes szám ára: 20 fillér.
A hirdetés díja:
Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 20 fillér.
Nyilttér sora . . . 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

A Nemzeti Népszövetség szervezkedése.

A múlt évben ilyen czim alatt egy nemescélú intézmény keletkezett, a melyről a következő ismertetést közöljük:

A Nemzeti Népszövetség a legközelebb már nálunk s a mi vidékünkön is megkezdí szervezkedését. Mivel olvasóink között esetleg lehetnek olyanok, akik még nem ismerik a Nemzeti Népszövetség céljait, működését és szervezetét, röviden megismertetjük olvasóinkkal a Nemzeti Népszövetséget, amely hazafias céljainál fogva mindenképen rászolgált arra, hogy a nagyközönség a legmelegebben érdeklődjék iránta és úgy anyagilag, — hisz nevetségesen csekély áldozatot kíván — mint erkölcsileg támogassa.

A Nemzeti Népszövetség célja a nemzeti eszméknek ápolása a nép körében, a nép kulturális színvonalának emelése, célja a nép gazdasági jólétét és fejlődését előmozdítani a gazdaközönség, a kisgazdák, a munkások, kereskedők, kisiparosok, kis-hivatalnokok érdekeit felkarolni, célja a népet oktatni, védeni, vezetni és szervezni. További főtekrvése a Nemzeti Népszövetségnek a megszervezett és a magyar nemzeti eszméktől átittasult tömegeivel fokozni a magyar nemzeti összetartozandóságot, a nemzeti és faji szeretet érzését. A nép folytonos és fokozatos tanításával ki akarja egészíteni a Nemzeti Népszövetség az iskola tanításait és pótolni azt, amit a mindennapi életben szükséges gyakorlati tudáshoz az egyszerű tapasztalat nem nyújthat. Az évi, csekély egy koronás tagsági díj ellenében a tagilletményül havonként adott füzetek, röpiratok és évenként a terjedelmes naptár mind a fenti célokat szolgálják.

A Nemzeti Népszövetség tagjaira nézve nagy jótéteményt jelent a szövetség házagpótló jogvédelmi munkássága, mely központi jogvédő hivatalával és a vidékenként megszervezendő ügyészi karával igen intenzív tevékenységet fog kifejteni, amennyiben a Népszövetségnek minden tagja bármint peres és perenkivüli ügyében ingyenesen részesül jogi tanácsban. A Nemzeti Népszövetség tehát a kisemberek érdekében nagyarányú társadalmi munkásságot fejt ki és emellett elsőrendű kulturális és nemzeti missziót teljesít. Kiadványaival, röpirataival és gyűléseivel mentől több törhetetlen hazafiaságu állampolgárt akar nevelni és a mind nagyobb mérvben tért hódító nemzetiségi aspirációknak gátat akar vetni. Azért törekrvése az is, hogy népvédő, néptámogató és a népet oktató, tanító demokratikus szervezettü működésével kiragadja a nem magyar ajku, magára hagyatott népet is a nemzetiségi agitátorok karjaiból.

A Nemzeti Népszövetség zászlaja alatt minden hitfelekezeti, nemzetiségi és pártkülönbségre való tekintet nélkül a nép legszélesebb rétegei tömörülhetnek, mert a Népszövetség tagja lehet minden 16-ik életévét betöltött magyar állampolgár.

A Nemzeti Népszövetség a szervezés nehéz munkájában számít a nép és a haza jövőjével törődő minden tényezőre, a magyar társadalmi és a hivatali vezetőségre, különösen a közigazgatási tisztviselők nagy apparátusára, a kulturális téren működő polgárságra s általában mindazokra, akik a néppel állandó érintkezésben vannak s akik annak hivatott vezetői.

A városi és községi helyi szervezetek megalakításának kezdeményezésére a szövetség vezetősége ezuton is felkér mindenkit, akinek ez módjában áll. A helyi szervezet megalakításának módozatairól a központi iroda (Budapest, VIII., Trefort-utca 2.) mindenkinek a legnagyobb készséggel részletes felvilágosítást nyújt és szívesen küld a gyűlésre központi szónokot. A Népszövetség szervezkedését már meg is kezdette és máris több ezer tagja van. Egyelőre a Népszövetség a magyar ajku nép által lakott területeken folytatja a tagtoborozást, mert a nagy néptábor derékhadának innen kell rekrutálódni.

A tisztikar a következő: Prónay Gábor báró elnök, Apáthy István dr., Vigyázó Ferencz gróf alelnökök, Baján Gyula főtitkár, Kutkafalvy Miklós dr. főügyész, Huczik Elemér dr., Katona Imre, Salamon Rezső dr. szervező titkárok. A tisztikaron kívül résztvesz a vezetésben egy igazgatótanács — melynek tagjai Battlay Dezső dr. ügyvéd, Kemény Árpád báró, Sándor József az EMKE főtitkára — s a százötven főből álló választmány.

Városi közgyűlés.

Rimaszombat város képviselőtestülete folyó hó 24-én dr. Kovács László polgármester elnöklésével közgyűlést tartott, melyen a tisztviselőkn kívül jelen voltak: dr. Baksay Dezső, Baksay József, Benyó László, Bodor István, Czinke István, ifj. Csapó János, Cseh János, Fábry Zoltán, Grosinger Miksa, Gyürky Pál, Institórisz Endre, Jávorszky Ferencz, dr. Kármán Aladár, Koreny Pál, Lefkovits Ferencz, Lévai István, Lengyel Pál, Marikowszky Géza, dr. Molnár József, Medveczky Sándor, Princz Bertalan, idb. Rábely Miklós, id. Rónay Gyula, dr. Ráróssy Gyula, Soós Gyula, Stolcz Zsigmond, Szabó Elemér, Szabó József m., Széman Endre, Szoyka Pál, dr. Törköly József, idb. Törköly József, Varga István, Varga Lajos, dr. Veress Samu, dr. Weinberger Rezső és Zachar Gusztáv.

Elnöklő polgármester a közgyűlés megnyitása után az őszinte kegyelet meleg hangján emlékezett meg az elhunyt báró Hámos László nyug. főispánról, Rimaszombat város diszpolgáráról, kinek e város sokat köszönhet, mert ő e város fejlődése és haladása érdekében mindig szíves készséggel működött közre. A város kifejezte részvétét méltó módon s az elhunyt emlékére a közgyűlés jegyzőkönyvileg megörökíteni határozta. Felolvastattott a mélyen sujtott özvegy köszönő levele, melyben a város közönségének részvéteért hálás szívvvel, meleg szavakkal mond köszönetet.

A honvéd tarackos tüzérezred elhelyezése ügyében városunkhoz intézett alispáni határozat olvasatott ezután, mely hivatkozással a honvédelmi miniszter leiratára, az első intézkedések megtételére hívja fel a várost. A leirat szerint 1917. márczius 1-ére a 15—18 kat. hold területtel bíró új laktanyának készen kell lennie, tehát az elhelyezéshez szükséges terület kijelölésére már most ki kell küldeni egy vegyes bizottságot, melyben az alispán és a város ál-

Gramofonok tölcséres és tölcsér nélküliek és a legújabb lemezek nagy választékban kaphatók: **Valaszky Rezső** órá és ékszerész üzletében Rimaszombatban.

Beszélő gépek már 25 koronától feljebb. Teljesen új lemezek 2 korona, 2'50 és 3 korona darabja.

tal kiküldöttek vesznek részt, a kassai honvédkerületi parancsnokság kiküldötteivel együtt fogják a szükséges teendőket végezni. A helyi vegyes bizottság elnöke az alispán, ki a bizottságba Széman Endre prépostot, dr. Meskó Miklós várm. tiszti főorvost és Wuffka Ernő műszaki tanácsost küldte ki, a város részéről a bizottságba dr. Kovács László polgármester, Tóth Béla városi mérnök és dr. Institutisz Endre városi ügyész küldetett ki, s a tanács javaslata az volt, hogy a polgármester és városi mérnök küldessenek ki az ügy tanulmányozása céljából, hogy a város anyagi érdekeit is kellően megóvhassák. Az alispán a vegyes bizottság működésének megkezdésével a határidőt folyó hó 28 ára tűzte ki. Dr. Baksay Dezső, dr. Ráróssy Gyula, Széman Endre, Gyürky Pál, Czinke István, Benyó László, Tóth Béla és dr. Weinberger Rezső felszólalása után a tanács javaslatát elfogadták és megbízták a polgármestert és mérnököt a kiküldetéssel s irányítónak azt is megállapították, hogy 1. a Szügyi és Borbély telkek, 2. a vasút és Gács-patak közötti terület, 3. a vásártér és 4. a pokorági-ut melletti, a vágányokon túl eső rész ajánltassék fel a laktanyaépítés céljaira.

A szabadka-pusztai birtoknak nyilvános árlejtés mellőzésével 1914. okt. 2-ikától egy évre az eddigi bérlőnek: Kohn Józsefnek bérbe adását határozták el azzal, hogy az erdész-lakért — ha a város át tudja adni — a bérlő 600 korona évi bért fizet, s a vadászati jog 1914. okt. 1-től a város fentartott joga marad. Medveczky Sándor felvetette az eszmét, hogy a birtok értékesítése esetén a törzsvagyont jelentékenyen lehetne szaporítani, a polgármester felszólalása felvilágosítással szolgált, hogy az eszme állandóan foglalkoztatja az illetékes köröket.

A Rima szabályozási tervének költségeire a miskolci kulturmérnöki hivatalhoz 200 koronát küldött a város; ez tudomásul vétetett.

Braun Sándornak, ki óránként 450 litert termelő szeszfinomítót akar építeni 150000 db téglá kedvezményes áron való kiszolgáltatását határozták el.

A 8000 koronás rendőrségi államsegély mikénti felosztása is tárgyalatott s elfogadták a tanács javaslatát, melyből kiemelendő, hogy 1880 koronát egy polgári biztos állás szervezésére fordítsanak, de ez csak akkor kerül kivételre, ha 30 nap alatt a szolgálati szabályrendeletet a rendőrkapitány bemutatja.

Az iparosok nyugdíj-egylete részére 100 korona, az általános ipartestület részére 300 kor. évi rendes segély szavaztatott meg.

A bordélyházak szabályrendelet módosítását

elhatározták s a fogadó, vendéglő, szálloda, kávéház és kávéházról szóló szabályrendelet pótlását is kimondották. Lényeges ebben az, hogy női személyzetnek ezen helyiségekkel bíró épületben lakás nem adható, 10 szobáig egy, azontul két szobaasszony tartása engedélyeztetik, de ez 40 évnél fiatalabb nem lehet.

A hét éven felüli elhagyott gyermekek segélyalapjának számadása jóváhagyatott.

Özv. Török Elemérné árvíz folytán károsult itteni lakos segélyezés iránt beadott kérelme elutasított.

Ródosi Ignác pótlódó hátralékának részletben való befizetésére engedélyt nem adtak, mert több mint 600 koronával és 300 korona vizdíjjal tartozik.

Lukács Rezsőnek írógépjárat 494 korona kiutaltatott. Több illetőség iránt beadott kérelem elutasított s végül a községi és közmunkaváltásdíj állapított meg 1915. évre.

Dr. Veress Samu meginterpellálta a polgármestert a telepedési díjak kivetése ügyében, mire a polgármester felvilágosítással szolgált, hogy az egy régi törvénynek a végrehajtása, mely eddig elkerülte a figyelmet s a 4 éven túl a városunkban tartózkodók a törvény értelmében kötelesek telepedési díjat fizetni, mely a foglalkozás szerint vettetik ki.

Bőjt.

A hosszú farsang után benne vagyunk már erősen a bőjtben és még a farsangon is bőjtöltünk folyton, az önmegadás e sanyargó ideje alatt ez a kenyerünk. És már ebben is készségesen megnyugodnánk, csak biztosak lennénk abban, hogy vajjon e nagy bőjt után végre következnek-e mireánk jobb napok?

Minden pusztul ebben az országban. Nagy erkölcsi és anyagi javak mennek veszendőbe. Ötven esztendő óta zárják be a boltot és azok is, akik még nyitva tartanak, mintha gondba borult ábrázatukkal azt mondanák, hogy meddig bírják ki még ebben a nagy üzletlenségben, ebben a rémséges bőjtben?

A Balkán rendezte-e nekünk? Vagy az évek óta tornyosuló felhők sötétítették el a láthatárt? a pénzkrisis-e az oka ennek vagy a bizonytalanság nyomasztó érzése következtében csukódtak be a ke-

reskedelem életei: a Wertheim-kasszák?

Lehet e fajta kérdéseket seregszámra fölvetni, de attól nem leszünk okosabbak. A gazdasági válság annál keservesebb, mert úgy az ipari, mint különösen a mezőgazdasági termelés annyira megdrágult, hogy rendes gazdasági üzemek a mai váltságot alig bírják ki. Ha sikerülne a szociálistáknak a tömegsztrájk, ez kétségkívül az utolsó fejsze-csapás lenne a pusztuló gazdasági életre.

Ebben a nehéz időben mi legyen az egyes embernek, akár a közéletnek, akár az egész nemzetnek közös iparkodása? Elsősorban azoknak az okoknak elhárítása, mondjuk megszüntetése, melyek a mai gazdasági pangást előidézték. Csak háziszor számba megy az a prédikációs jámbor óhaj, hogy igényeinkről mondjunk le, mert hiszen a modern embert úgy nevelték, hogy inkább meghal, de igényeit kielégíti. Egyöntetű lelkesedéssel közrehatnánk abban valamennyien, hogy a mai krízist megszüntessük. Csak-hogy nem rajtunk áll a vásár. Itt egy nagy világáramlat egységesen ható depressziójával kell számolni. A gazdasági válság okait mi meg nem szüntetjük. Valóban a gondviseléstől kell ezt kérnünk és várnunk.

Még az olyan csapást, amit az ember ésszel, akaraterővel, kitartó munkával elháríthat, vagy legalább megengedhet, eltudja az ember viselni. De amikor egy pusztuló életet lát, melynek pusztulását, hervadását meg nem akadályozhatja, akkor tehetetlenül, emberi parányiságát elismerve, az éghez tér az önhitt ember és tőle vár segédelmet.

Valóban mikor nehéz napok szakadnak az emberiségre, a templomok is megtelnek hívőkkel. Az, akit szenvedés ért, az, aki nyomorog, mind ott találkozik és biztonnal meg is enyhül.

Az önmegtartóztatás nemes erények gyakorlását teszi kötelességévé a hívőnek a bőjt. Mi ennek az önmegtartásnak ere-

TÁRCZA.

Mater dolorosa.

Letörlé utolsó könnyét
S megbénult belé a lelke,
Mi egykor a fájdalomban
Tisztultabb körbe emelte,
Elveszté végső sugárát
Az örökvilágú hitnek;
Sorsával száz csatát vitt meg
S most egy űrt bizva nem hág át...

Vélnétek sivatag mélyén,
Még zsenge gyümölcsös rakva,
Amint a letört fa lombja
Leroskad szélforgatagba;
Úgy hull le őt árvájával
A zordon koporsó mellett,
Hol sorsa végleg betellett
S betölte fekete árnyal!

Ot árva! őt seb a lelkén,
Egy Krisztus őt sebe, melyek
Az élő fájdalom rajta,
Amik be soh' sem hegednek;
Őt seb, mely mind külön vérezik
Gyötörve mind külön éget;
Mik adnák az istenséget,
Az árt meg akkor se érik.

Es mégis a fájdalomban
Még túl él lelke a vészen
Felriad kinjából mi jött,
Hogy rajta moh'ként tenyészzen:

Mint vészkiált a felvert éjben
Felrázza az őt ajk jaja!
Feltámad benne az anya
És üzi, hogy tovább éljen.

Eszmél, kél, elindul útján.
Meg meging, de viszi lépte.
Gyermekei arczáról törli
S önkönnyre befull szívébe...
Megy s nyomán lappangva lépdel
A kétség fekete árnya...
S elvesz a világ zajába
Bujával s őt gyermekével.

Telek A. Sándor.

Emlékezés Marton Pistára.

Szomorú temetés csendes zokogása hallatszik ide hozzám a messze távolba. Most temetik Marton Pistát, a fess, a lovagias, a gyöngéd jó fiut, fiúnak nevezem, pedig a férfi élet delén is tul volt már, de az én emlékemben úgy él, mint hatodik gimnazista, a kivel együtt tanultuk — nem Cicero, nem Ovidiust — hanem a nagy-mazur, a galopp, meg a cottillion ritmikus, bájos lépéseit.

A tánczórát jártuk együtt, a tánczórát, a mely a felejthetetlen édes gyermekkorunk biztonnal a legpoetikusabb akkordja. Járjuk bár a golgotát, vagy gázoljunk véges végig rózsás utakon, mindnyájan egyforma gyönyörűséggel gondolunk arra vissza. Tudom jól, ha kortársaim elolvassák ezt a pár sort, lelki szemekkel valamennyien látni fogják a kis „Vortänzer” Marton Pistát, a mint utánozhatatlan

eleganciával vezette a nagy mazurban Zsemberi bácsi kised csapatát.

Jellemének, egyéniségének alapvonalai már akkor is észrevehetőek voltak s bár közvetlenül nem érintkeztem vele azóta, mégis hiszem, hogy a Marton-család tradícionális nemeslelkűsége, gyöngédsége, jósága, hatványozott mértékben nyilvánult meg nála.

Tizenöt év előtt Boda Jenő korona uradalmi intéző vendége voltam Isaszegen, mikor egyik nap a telefon csöngése a ház fiatal asszonyát beszélgetésre hívogatta. Vele mentem én is. Gödöllőről jött a hívogatás s én a beszélő hangjáról azonnal felismertem Marton Pistát. Jó ideig beszélgettünk a telefonon át, idézgetve a tánczórák és gyermekévek kedves emlékeit s mondogatva: „emlékszik-e erre, emlékszik-e arra?” Mindenre emlékeztem, még olyanra is, a miről ő nem tudott semmit. Nevezetesen, hogy hogyan szőttük az összeesküvést egy naiv, bájos, kis leány B. Juliska ellen, a kit Marton Pista mindnyájunk felett kitüntetett, a ki elkaparította tőlünk a legjobb tánczost. Arra is csak én emlékeztem, hogy így husvét táján hogyan válogattuk ki a legszebb czukortojást azzal a czéltudattal, hogy „ezt majd Marton Pistának adjuk, ha eljön megöntözni.”

Temetik a kis „Vortänzer”, utját nem a nagy mazur fülbemászó melódiája, hanem kedves övéi bánatos csendes zokogása kíséri. Ő már tisztában van a nagy misteriummal, a miről nekünk csak sejtelmünk vannak. Ő már tudja, lehet-e, szabad-e búcsuzni azt mondani: „a viszontlátásra.”

nyét akarva, nem akarva, most gyakoroljuk, hogy jobb idők következzenek. Pedig még nem is virrad. Sőt mintha jobban be volna borulva. A bőjt ugy látszik nagyon soká fog tartani. És mennyi egzisztencia roppan össze ez alatt. Szánva nézzük ezt a pusztulást és elkeseredésünk annál nagyobb, minél inkább belátjuk, hogy nem tudunk rajta segíteni. (h. g.)

Vármegyénk közigazgatási állapota az 1914. év első negyedéről.

Alispánunknak a vármegyei közigazgatás ez évi eseményét összefoglaló évi jelentését, mely a folyó hó 30-iki megyei közgyűlésen lesz előterjesztve, egész terjedelmében szóról szóra leközzöljük:

Tekintetes vármegyei közgyűlés!

A vármegyei közigazgatás legközelebb lefolyt negyedév alatti állapotáról van szerencsém tiszti jelentésem a következőkben tiszteletteljesen előterjeszteni:

Mielőtt azonban ezzel foglalkoznék, legyen szabad megemlékezni arról, hogy Ő császári és királyi Fensége Ferencz Ferdinand trónörökös, Szent István koronájának várományosa, a közel multban töltötte be életének 50-ik évét. Ösmerve vármegyénk közönségének az uralkodó ház iránt mindenkor tanúsított hűségét és ragaszkodását, tiszteletteljesen hozom javaslatba, hogy Ő császári és királyi Fenségéhez ez alkalomból üdvözlő feliratot intézni méltóztassék.

Ugyancsak feladatunknak ösmernem annak felemlítését is, hogy Ő kir. Fensége Fülöp Szász Coburg Gothai herceg, vármegyénk legnagyobb birtokosa, e hó 28-án töltötte be 70-ik évét. Köztudomású az, hogy mily érdeklődéssel viseltetik Ő vármegyei közéletünk iránt s mily meleg rokonszenvvel kíséri különösen közigazgatásunk minden közhasznú lépéseit. A közhangulatnak vélek tehát kifejezést adni azon javaslatommal, hogy a magas állású főúrhoz ezen alkalomból szintén üdvözlő feliratot intézni kegyeskedjék.

Mély meghatottsággal, sőt szívbéli fájdalommal jelentem be ezek után a szomorú tény, hogy pelsőczy báró Hámos László, vármegyénk közbecsülésben és szeretetben állott volt főispánjának nemes szíve f. év és hó 13-án Budapesten, áldásdus életének 67-ik évében megszűnt dobogni s porhüvelyé e hó 16-án helyezettett el ősei mellé a szalóczi családi sírboltban.

Messze tul haladja jelentésem kereteit az ő munkás életének csak vázlatos megírása is; bátran jelenthetem ki azonban azt, hogy ő a vármegyei közéletből nőtte ki naggyá magát, mert mint a rozsnyói járás főszolgabírája hívta magára a közfigyelmet, ez állásából választatott meg a jolsvai kerület országgyűlési képviselőjévé, majd a királyi kegy vármegyénk főispáni székébe emelte, melyet közmegelégedésre pár hó hiján 15 éven keresztül kormányzott.

Mint főispán a béke olaját hordozva kezében, gondos körültekintéssel munkálta ugyan a kormány érdekeit, de bölcs mérséklet uralván egész nemes valóját, sohasem tartotta feladatának a hazafias irányú ellenzéknek letörését s éppen ezért vármegyénk közönsége körében a politikai pártállás különbözősége az egyedet egymás ellenségévé nem tette.

Több alkotásai között fel kell említenem, hogy új vármegyei székházunk jó részben az ő buzgalma eredménye; ő létesítette a rimaszombati gyermekmenhelyet, később méltó el-

nöktársával, néhai Bornemisza Lászlónéval karöltve megalakította a fehérkereszt jegyében a rimaszombati nyomorék gyermek-otthon, melynek vezetésében nagy szeretettel és fáradhatlan kitartással élte végéig bölcsen vett részt. Része volt minden társadalmi, közhasznú és közművelődési mozgalmunknak s azoknak irányító, vezető szelleme vala. Pártolta a szegényeket, támogatta a jókat s ezen jeles tulajdonai közkedveltséget vívtak ki részére messze tul vármegyénk területén is. De szívének dobbanása tán mégis leginkább hajlott volt tisztársai, a vármegyei tisztikar felé, melynek valódi édes atyja s oly szerető barátja volt, amelynek tagjaiért még vérét ontani is kész vala.

Mint családfő: gyöngéd férj, szerető édes atya volt, a ki őseitől öröklött szép vagyonát megsokszorosította, ujnemes családnak tartott családját a dicső Rákóczy-féle felkelésben már szerepelt régi Kurucz családdal egyenes összeköttetésbe hozta.

E jelentős és szép életnek tán legnemesebb mozaikja azonban főispánságának utolsó részletében keresendő; a midőn ő a tisztelt, a szeretett, vagyonos és épen ezért független férfi oda dobta magát a kegyetlen kritikának; elviselte még a könnyelműen elhangzott „hazaáruló“ vádat is, s ott maradt a hős tengerészkapitány példájára a kormányrudnál, csak hogy vármegyéjét és szíve szerette tisztikarát megmentse a politikai hullámcsepások kiszámíthatlan veszedelmétől.

És ha nem csalódom, többi érdemei között ezen hazafias viselkedése nagyban hozzájárul koronás Királyunk azon elhatározásához, mely által neki a magyar Bárdi méltóságot legkegyelmesebben és díj nélkül adományozni kegyes volt.

Vármegyei közéletünknek egy erős oszlopa dőlt ki tehát az ő szeretetreméltó egyéniségében, s épen azért a közgyűlésben a vármegye különböző társadalmi részei egybeolvadtak, szíve érzelmét követve részt követelt abban a vármegye tisztikara is, hisz minden külső kényszer nélkül tömegesen vonult fel végső tisztesség tételére s koszorút helyezett ravatalára.

Tisztebeli folyó kötelességemnek ösmertem a gyászos temetésnél a törvényhatóság részéről mindazt megtenni, a mi őt megillette, s a mi a Törvényhatósághoz méltó vala; e célból — mert a saját családi körülményeim nem engedték azt cselekedni, — megbízásomból dr. Fernet Gyula várm. főjegyző megható bucsuztatót mondott ravatalánál; kivonult a tisztikar tagjain kívül gyászba öltött ősi zászlónk alatt a vármegye szolgaszemélyzetének csaknem teljes serege, hogy a kedves halott ravatalát körül vegye s kísérje végső nyughelyére; egyuttal pedig koszorút helyeztem a megboldogult koporsójára vármegyénk közönségének nevében.

Midőn mindezekről számot adok, tiszteletteljesen kérem ezen tett intézkedéseimnek kegyes jóváhagyását; egyuttal pedig indítványozom, hogy érdemeinek jegyzőkönyvi méltatása mellett elvesztése felett érzett sajnó fájdalomunknak is adjunk kifejezést; s erről a gyászoló családot részvétírat intézése által értesítsük.

Ugyancsak mély részvétellel kell bejelentnem, hogy vármegyénk egykori főispánjának: néhai csikszentkirályi és krasznahorkavárallyai gróf Andrássy Manó ő Nagyméltóságának áldott lelkületű özvegye erdődi gróf Pálfi Gabriella, az Erzsébet-rend nagykeresztjének tulajdonosa, csillagkeresztes urnó f. évi és hó 22-én életének 81-ik évében csendesen elszenderült; benne a hátrahagyott széleskörű család igaz szerető édesanyját, a társadalom egy páratlan szívjóságu matronát; vármegyénk közönsége pedig igazi Nagyasszonyát gyászolja.

Temetése Krasznahorkaváralján f. hó 26-ik napján ment végbe.

Ez alkalommal is megtettem mindazon intézkedéseket, melyeket a Törvényhatóságunk történelmével egybeforradt főúri család méltán elvárhatott.

Midőn szívből kívánom, hogy a megboldogultnak legyen édes övéi között örök nyugalma, — javallom, hogy a gyászestből folyólag a család feje gróf Andrássy Géza ur ő Nagyméltóságához törvényhatóságunk részvétíratot intézni kegyesen méltóztassék.

A vármegyei közigazgatás a lefolyt negyedévben rendes medrében haladt s oly körülmények, melyek azt megakasztották vagy gátolták volna, elő nem fordultak.

A deczemberi közgyűlésünkben megválasztott vármegyei új tisztviselők állomásaikat elfoglalták s teendőiket tőlük telhetően jóakarattal teljesítik; a tisztikar személyzetében pedig azóta annyiban történt változás, hogy a rozsnyói főszolgabíró mellé tb. főszolgabírói címmel beosztott ifj. Kubinyi Géza szolgabíró ez év február hó 3-ik napján egyhangú lelkesedéssel a jolsvai kerület országos képviselőjévé választott. Helyének betöltése ezen közgyűlésünknek fogja egyik tárgyát képezni.

Midőn e ténykörülményt a törvényhatóságnak bejelentem, eltávozott tisztársamtól pedig ez uton is bucsút veszek, teljes szívemből kívánom, hogy legyen ő törvényhatóságunknak egy oly számottevő megbecsült alakja, kire szülővármegyéje büszkén tekinthessen s örömmel vallja magáénak.

Minthogy a vármegyei közigazgatás menetének és a tisztviselők tevékenységének megítélésére az ügyforgalom szolgáltat legmegbízhatóbb adatokat, erre nézve tiszteletteljesen jelentem, hogy az 1913. évben beérkezett hivatalomhoz közigazgatási alispáni darab 21236, a mult évi 21046 számnál 190-el több, közigazg. bizottsági 2960 szám a mult évi 3443 számnál 483 számmal kevesebb; központi választmányi 169 szám a mult évi 73 számnál 96 számmal több; kihágási 782, mult évi 662 számnál 120 számmal több. Vagyis beérkezett összesen 25147 darab, a mult évi 25224 számnál 77 számmal kevesebb. — Feldolgozandó volt a mult év hátralékával 599 száma összesen 25746, feldolgoztatott 25379, hátralékban maradt 367 szám és pedig ki nem osztott 134 s kiosztott 223. Amely eredmény általában kielégítő.

A személy és vagyonbiztonság általában szintén kielégítő volt. E tekintetben — sajnos — kivételt a feledi járás területe képezett, mert az ott jelentkező betörések s lopások valóban elszomorító képet nyújtanak! A helyzet megjavítása okából a veszélyeztetett pontokra új csendőrsők felállítása végett tettem lépéseket a helybeli magy. kir. szárnyparancsnoksággal egyetértően, sajnos azonban nem a kívánt eredménnyel, mert az ország korlátolt pénzügyi viszonyaira való tekintettel csupán egy Várgede községben felállítandó őrs létesítésére nyertem kilátást.

A thatósági távbeszélőnek további fejlesztését is feladatunknak ösmervén, e részbeli eljárásom eredményeként jelenthetem, hogy a f. év tavaszán és nyarán kiépítendő lesz a tiszolci, serkei, gesztetei, nemesradnóti és újvásári távbeszélő; beállítatik a Murányalja—Jolsva második áramkör, mely a Rimaszombattal történő érintkezést könnyebbé teszi; tárgyalást indítottam, továbbá a felsővályi körjegyzői hivatal bekapcsolása iránt, melyet még a törvényhatóság anyagi áldozatával is létesítendőnek tartok.

A t. évi főszorozás határidejéül ez év márczius és április hónapjai lett miniszterileg jóváhagyott szorozási működési tervünk szerint megállapítva. Azonban tekintettel az Ausztriában beállott zavaros politikai viszonyokra, a szorozás megtartása függőben tartatott. Közelebb vett Honvédelmi Miniszteri rendelettel oly utasítást

Pártos Manó

Dr. Zimmermann philadelfiai egyet. tanár volt assisztense
fogászati műterme

**Rimaszombat, Deák Ferencz-utca 22. szám alatt,
a Zsuffa Kálmán-féle házban. :-:-**

Foghuzás, fogtömés és különleges munkákra,

ugymint: **fogak és gyökerekre, arany és platina koronák készítése, szájpaddlás nélküli hidmunkák** ugyancsak **arany, platina és porcellánból**, a melyek **nem vehetők ki a szájból**, továbbá **porcellán, arany és platina tömések. :-:- :-:- :-:-**

nyertem, melyek értelmében a sorozás az ápr. 22-től május hó végéig terjedő idő alatt lenne fogamatba veendő.

Vármegyei utipénztárunk állapotának fel-tüntetése céljából a helybeli kir. Pénzügyig. m. rendelt számvevősegtől vett hiteles adatok alapján tisztelettel jelentem, hogy az 1912. évi 59777 K 22 fill. hátralékhoz előíratott 1913. évre 221,392 K 27 fill., szaporodásba vétetett 13745 K 22 fill. összesen kirovás tehát 294,914 K 71 fill. Ebből apadásba vétetett 11,925 K 16 fill.; behajtandó volt tehát 282,989 K 55 fill. Ebből behajtatott az 1914. évi február hó végéig 229,405 K 62 fill., hátralékban maradt 53,583 K 93 fillér.

A többi vármegyei kirovásokról is számot adandó bejelentem, hogy:

A szabadrendelkezési alapot érdeklőleg az 1912. évi hátralék volt . . . 12745 K 65 f.
Kivettett 1913. évre . . . 40033 K 57 f.
Szaporodásba vétetett . . . 2180 K 32 f.
Összes előírás volt tehát . . . 54959 K 54 f.
Ebből apadásba hozott . . . 1087 K 31 f.
Marad tehát tiszta előírás . . . 53872 K 23 f.
Melyre befizettetett . . . 45179 K 56 f.
S így hátralékban maradt . . . 8692 K 67 f.
Közegészségügy és állategészségügyi ebadóban:
Hátralék volt 1912. év folyamán . . . 1782 K 62 f.
Kivettett 1913. évre . . . 7854 K 54 f.
Összes előírás volt . . . 9636 K 62 f.
Ebből apadásba vétetett . . . 280 K — f.
Tiszta előírás tehát . . . 9356 K 62 f.
Melyre lerovatott . . . 8130 K — f.
Hátralékba maradt tehát . . . 1226 K 62 f.
mely az elől említett két alapot egyenlő fele részben illeti meg.

Látható ezen adatokból, hogy a községek előjárósága a behajtás, jbeli főszolgabírák és vsi polgármesterek pedig az ellenőrködő felügyelet gyakorlata körül korántsem fejtenek ki oly gondosságot és erélyt, mely nemcsak kívánatos, de szükséges is. Tekintettel tehát arra, hogy törvényszerűségünknek a jelzett alapot illető kirovásokra feltétlenül szüksége van, ez alkalommal is kérem kell a tekintetes Vármegyei közgyűlést, hogy az ez irányban nélkülözhetlennek minősülő erélyes intézkedéseket megtenni méltóztassék.

A közegészségügyi viszonyok a f. évi első negyedében kedvezőtlenek voltak, amennyiben a múlt év ezen időszakában előfordult 24 esetben halálos kimenetelű 352 hevenyfertőző megbetegedéssel szemben, ez idén 804 hevenyfertőző megbetegedés lett bejelentve 43, vagyis 5.3% halálozással.

Járványyszerűleg uralkodott a vörheny Ágostonlak és Garamszécs községekben súlyos, továbbá Geczellfalva községben enyhébb jelleggel. A kanyaró tömegesen Ajnácskő, Csomatelke, Sőreg, Dernő, Hárskut, Krasznahorkavár-alja, Beje, Csoltó, Gömörpanyit, Özörény és Rimabánya községekben, valamint Rozsnyó és Rimaszombat r. t. városokban lépett fel.

A trachomások száma 134-re szaporodott és legnagyobb a ratkói és rimaszombati járás területén volt, ahol 42—42 egyén áll rendszeres orvosi kezelés alatt.

Veszettségére gyanus ebmarás 27 esetben fordult elő.

A várm. közkórházban és a rozsnyói nyilv. jell. kórházban ez év első két hónapjában 15630 ápolási napon 1034 beteg nyert ápolást.

Törvényszéki boncolás 9 és rendőri 2 esetben végeztetett.

A gyermekekre való felügyelet 11 községben kihelyezett 476 lelenz és dajkaságban adott felett gyakoroltatott.

Az egészségügyi személyzet egy Pelsőczön megtelepedett orvostudorral, három okleveles és négy II.-odrendű bábával szaporodott, úgy hogy ezidőszert az öt r. t. városban és 257 községben 84 okleveles és 171 másodrendű bába teljesíti a szülésznői teendőket, 17 község pedig képesített szülésznővel ellátva nincsen.

Az egészségügyi körök közül jelenleg a helpai, nyustyai, balogi, harkácsi és putnoki vannak üresedésben és f. évi április hó 1-től kezdve a nyugdíjazás folytán megüresedett rimaszombati városi tisztviselői állásra megválasztott oszgyáni körorvos állása is helyettesítés által lesz egyelőre betöltve. (Vége köv.)

Lőrinczy György ünneplése.

Meleg, lelkes ünneplésben részesítette a gömörmegyei általános tanítóegylet vármegyénk kir. tanfelügyelőjét: *Lőrinczy György* országos nevű jeles író, a Petőfi-társaság érdemes tagját abból az alkalmából, hogy ő Felsője, ki már régebben kitüntette a Ferencz József-renddel, most királyi tanácsossá nevezte ki.

A polgári leányiskola nagytermét színültig megtöltötte a díszes közönség, köztük Rimaszombat város, az egyházak, főgimnázium, kir. törvényszék, hatóságok, testületek, tanügyi intézmények képviselői.

Szép üdvözlő beszédek hangzottak el s az ünnepelt *Lőrinczy György* a beszédek után gyönyörű, — poetikus részekben bővelkedő — remek beszédet mondott, melyet nagy figyelemmel, élénk érdeklődéssel hallgattak a jelen voltak.

Az ünnepség folytatása és befejezése a Hungária nagytermében volt, hol több mint 200-an gyűltek össze a fehér asztalnál s lelkes hangulatban ünnepelték a költői és írói működése s hivatalos munkássága terén jelentős, országosan elismert érdemeket szerzett férfit.

Az ünnepélyről következőkben referálunk:

A f. hó 26-án tartott ünnepélyes közgyűlésen megkapó módon domborodott ki az a tisztelet és büszkeséggel teljes ragaszkodás, amellyel a vármegye egész közönsége az országos nevű író körülveszi. A közgyűlés a himnusz elének-lésével kezdődött, amely után *Törkölly József* elnök javaslatára kilencztagú küldöttség hívta meg az ünnepeltet, kit beléptekor felállással és óvációjával fogadtak. A tanító-egyesület nevében *Törkölly József* elnök lendületes szavakkal, magas szárnyalású beszédben üdvözlötte *Lőrinczy Györgyöt*, kiemelve országos becsü irodalmi működését. Ezután az egyes kiküldöttek szólaltak fel a következők sorrendben: *Vladár József* helyettes polgármester Rimaszombat városa nevében; *Bihary István* kir. s. tanfelügyelő a tanfelügyelőség; *Havasy Alajos* dr. Vener Pál r. k. egyházmegyei főtanfelügyelő képviselőtében; *Oláh Miklós* a Rimamurány—Salgótarjáni vasúti rész-vénytársaság vezérigazgatójának; *Halasy Jenő* a vármegyei polgári iskolák tanárainak; özv. *Nagy Albertné* pedig az óvónői szakosztálynak nevében. A polgári iskola növendékeinek kar-éneke után *Lőrinczy György* emelkedett szólásra és megkapó, költői szépségekkel teljes beszéd-ben köszöntötte meg az ünnepeltetést. A szép beszéd így hangzott:

Tisztelt közgyűlés! Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Se fizikai, se lelki állapotom nem olyan, hogy alkalmas volna a szónoklás művészetére. Jóformán csak a szemem egészséges, de az is elkáprázott most attól a temérdek dicsérettől, amit érdemtelenül rám pazaroltak. Az embernek ilyenkor akaratlanul is eszébe jut, hogy nemcsak száz meg száz fül, de száz meg száz fej is hallgatja, amelyik mind másképpen, a maga izlése és gondolkodása szerint értelmezi az elröppenő szót. Eszébe jut a kockázat, hogy könnyen úgy járhat, mint az a vándor, aki a remete kunyhójába kért pihenő helyet s a hidegtől dideregve, fújogatta a markát, hogy fölmelegedjék. A remete megkérdezte tőle, hogy mit csinál, miért fujja a kezét?

— Hogy fölmelegedjem, felelte a jövevény.

— Akkor inkább egyél egy tányér forró levest, kínálta a remete. Es adott neki egy tányér forró levest.

A vándor pedig azt is fújogatta s a remete újra megkérdezte:

— Miért fujod azt a levest?

— Hogy lehűtsem, mert nagyon forró.

A gazda dühös lett.

— Akkor te nem lehetsz igaz ember. Az előbb azért futad a kezedet, hogy fölmelegedjék, most meg azért fujod a levest, hogy meghűljön. Takarodj a házamból.

Van azonban egy hang t. uraim és hölgyeim, amelyet se félreérteni, se félremagyarázni nem lehet s amelyik — azt hiszem — mindenkinek a szívéhez megtalálja az utat. Ez a hang az,

amelyikkel én magam is a rimaszombati kis gimnázium szelid csöngettyűszavától kisérve az életbe léptem. Ez a hang a hálának a hangja. Az csöngett az iskolai csöngettyűben: ingrato homine nihil terra pejus alit. A háládatlan embernél nincs nagyobb nyüge a földnek. S ma is azt hiszem, hogy a háládatos ember nem lehet rossz, a háládatlan ember nem lehet jó.

En ebben a pillanatban csak a hálát érzem. A hálát uram királyom iránt, aki trónja magasságából most már másodízben tekintett rám s akinél magyar nemzetemnek igazabb és nagy-lelkűbb jóakaróját nem ismerem és hálát önök iránt, akik ezuttal szülőföldem részéről az első meleg köszöntést hozzám intézik. Frázis és flosculus nélkül hálás szívvel mondok mindezt forró köszönetet.

Az élet t. Hölgyeim és Uraim, megérthetetlen és átfoghatatlan titok. És pedig annál nagyobb, minél többet látunk belőle. Keressük a nyitját, de megtalálnia soha senkinek sem sikerült. Jóformán bekötött szemmel járjuk s a kö-teléken át csak egy kis ablakocskán, a lelken keresztül jut hozzánk egy egy pislogó fénysugár, mely a mindenség nagyszerű rejtelmibe némi bepillantást enged. — Ezen az ablakon át nyerjük az ideálok és illúziók gyönyörű szivárványait, az illúziókat és élvezeteket és azok világítanak, hogy tántorgó lépteink árokba ne vezessenek.

Engem az az illúzió vezetett, mikor elindultam, a mit hajdankor lantos troubadurja ebbe a lokanikus strófába foglalt:

Életem az Istené,
Karom a királyé,
Szívem a hölgyeké,
A becsületem — az enyém.

Ehhez az illúzióhoz hű maradtam. Legtöbbjéből a harmadik pontnál tértem el valamennyire. Mert hiszen természetesen, hogy nemcsak a haja hull el az embernek, hanem az illúziója is. Mikor erre a pályára léptem, a nő gyönyörű kultusza helyét megosztottam a gyermek ártatlan kultuszával. De hiszen ez a kettő, mint tudjuk, ugyis elválaszthatatlan és elválaszthatatlan a tanító kultuszától is. A gyermek a világ leg-ékesebb virága, akiben a létező összes szépségek folytatását látjuk, a reménységet, hogy utánnunk jobb, nemesebb, tisztább generációk következnek. Ezért, ugyebár érdemes az életet végig dolgozni és végig küzdeni?

Ha ebben a munkában látom a tanítót, ki-mondhatatlanul megnövekedik a szívemben a nagybecsülés ez iránt a hivatás iránt. Mindig arra gondolok, hogy nem tudhatjuk, vajjon Aristoteles, Galilei, Petőfi vagy Edison lelkében a lángész legelső szikráját, Napoleon vagy a japán csodahősök nagyszerű, világgraszáló történelmi dicsőségének a legelső tüzeit nem valami szegény kis falusi tanító lelke gyújtotta-e meg?

Bizonyos azonban, hogy a tanító hivatása és munkája legrokonabb az íróéhoz. Mindakettő tanít és egyik se tudhatja, melyik munkája, hol, miben termi meg igazi eredményét. De hogy megtermi, az bizonyos, ha azt a munkát tiszta ideálok fényétől kalauzolva, lelke szerint, őszintén és hiven elvégezi.

Ezért választottam ezt a kettős pályát és nem bántam meg. Az élet piacán jártam szü-netlenül, ahol nemcsak a sebző nyilvesszőket és kardesapásokat, de még a legyeket sem kerülheti ki az ember, néha sebet kaptam a brutalitásoktól, de az hamar begyógyult a balzsam alatt, amikkel ideáljaim bekötözték s a légyesipéseket fel sem veszem. És most is itt vagyok és elégedetten mondhatom el most is:

Életem az Istené,
Karom a Királyé,
Szívem a hölgyeké, a gyermeké, az i. koláé, a tanítóé,
A becsületem — az enyém.

Illúzióimat, az élet legtökéletesebb szépségeit a művészi és az iskolai élet kettős világa, épen őrizte meg. Olyan vagyok, mint a fűzfa, amiről egykor mindezeket elgondolva, azt irtam egyik versemben, hogy

„Csöndes rónákon áll, nagy hallgatag,
Tövében mesél kanyargó patak;
Semmi disz rajta, semmi cifraság,
Ó maga a fa, a gyömölcs, a virág
Pedig mily tömördek kincset terem
Karácsonyfa ő, nem fűzfa, nekem!

Az első kard... puska... paripa... sip...
 Felejtse más el gyermekálmait!
 Már én közel siromra gondolkodok,
 Hol örök altatót majd a fű susog.
 A rabló tömeg gunyosan lenézi,
 Pedig nélküle meg se tudna élni,
 Hisz ha sөvény kell, kas avagy kosár,
 Lombot hozzája csak a fűzfá ad.
 Ezer gyökérrel a földbe fogódzva
 Ágboga mintha megannyi sovány
 Dolgos, küzdő kar volna!
 Zuzmára fojtja vagy perzseli a nap,
 Télen is, nyáron is fakó marad,
 Felhő tüzes villáma ha lesújtja,
 Az életét elűlről kezdi újra
 S növel százszor is új lombot megint,
 Teremtő erők törvénye szerint,
 Korhadt derekát százszor görbére hajtva...
 — A fűzfá a fák küzködő parasztja.
 Vihar verését gögösen állja,
 Egykedvű képpel bámul a világba,
 Züllött, kopott csavargó, kinek állat
 Kusza borosta nőtte be,
 Marja a szél, csapkodja zápor,
 Nem törődik vele.
 Vadkomor dacczal fejét lesunyítja
 S türi a korbácsot...
 — En is, az élet országutján
 Záporba, szélbe kevélyen állok
 S elhagyatottan, küzdő karomat
 Villámok sujtják, tépi a vihar,
 Egyedül állok, rajongó szívem
 Büszke álmaival,
 Fakó fűzfá: én! Paraszti módra,
 A magam földjébe fogódzva,
 Tűrve jaj nélkül, dalolva állok!
 Kihajtok, s százszor elül kezdem újra
 A sok bolondos, tarka álmot...
 — A délibábot."

Küzdöttem, dolgoztam, ha kellett harcoltam is és mindig győztem. S ennek az a titka, hogy sohase akartam levérni senkit se. Nem bakakaplári pálczával hadakszom, hanem a szeretet szelid virágával és olajágával. Meg is irták rólam, hogy nem születtem vezérnek, törékeny fizikai szervezetemre célozgatva nagy, kedves gyöngédséggel. S ez igaz is. Díjbirkozói babórokra nem vágyom. De a lelkem tele van emberszeretettel, érzékenységgel küzködő embertársaim és megértéssel pályatársaim, munkatársaim, bajtársaim: a magyar tanítók iránt. Csak olyan fűzfá akarok lenni a többi között, a ki a többivel együtt tűr, szenved és küzd. Nem akarom őket a fegyelem rideg vasvesszőjével kormányozni, de példával előttük akarok járni, szeretni, dolgozni, lelkesedni mindenért, a mi szép, a mi emberies, a mi magyar. Ez a három mas ideál tiszta csillagténye vezessen bennünket, mindnyájunkat, akik rajongunk az ideálok délibábjáért, hogy nagygyá és boldoggá tegyünk azt a kört, melynek szolgálatára elhivatunk. Aki ez ideálok után velem jön, szívemre ölelem. S ez ideálok kultuszában összeforrva a gömörmegyei tanítókkal, most innen indulok utamra. Aki dolgozni, küzdeni és győzni akar, jöjjön velem!

A színes, sok helyen hévvel előadott beszédet szünni nem akaró éljenzés és taps kísérte. A távollévő *Kubinyi Géza* főispán sürgönyileg küldte üdvözlését, melyet a gyűlésen felolvastak. A szép lefolyású közgyűlésen a polgári leányiskola növendékei *Matolcsy Pál* vezetésével szépen énekeltek. A lelkes hangulatban lefolyt közgyűlés végén *Becske Bálint* indítványára elhatározták, hogy az elhangzott beszédek jegyzőkönyvbe iktatják. A diszkyűlés *Lipták Endre* társelnök záró szavai után a Szózat eléneklésével ért véget.

A „Hungária“-szálló nagytermében mintegy 220 terítéki bankett követte a délelőtti magas színvonalu ünnepséget. Az asztalfőn *Lőrinczy György* kir. tanácsos mellett foglalt helyet a vármegye képviselőjében megjelent dr. *Fornet Gyula* várm. főjegyző s ott voltak többek között: *Farkas Zoltán* országgy. képviselő, *Farkas Géza* cs. és kir. kamarás, *Kubinyi Andor* kir. tanácsos pénzügyigazgató, esetneki *Gyürky Pál* főesperes, *Czinke István* ref. lelkész, *Singer Rezső* főrabbi, *Máriássy László* tb. árvaszéki elnök, dr. *Veress Samu* főgimnáziumi igazgató, *Lengyel György*, *Perecz Samu*, *Marikovszky Géza*, *Szabó László*, *Wuffka Ernő*, *Bartha István*, *Madarász*

Pál stb. stb. közéletünk, az egyházak, a társadalom, a tanügy stb. előkelősége nagy számmal. Az első poharat az ünnepelt *Lőrinczy György* kir. tanácsos, tanfelügyelő emelte ő Felségére a királyra, az első magyar emberre. Utánna következtek a szép és alkalmi felkészöntők hosszú sorozata. *Matolcsy Pál* leányiskolai igazgató az ünnepeltre, dr. *Fornet Gyula* vm. főjegyző a törvényhatóság nevében ugyancsak *Lőrinczyre*. *Becske Bálint* jánosii tanító a vármegyére. *Mares János* sajlénártfalvi tanító a papokra. *Farkas Géza* cs. és kir. kamarás a tanítói testületre. *Gyürky Pál* ág. ev. főesperes az ünnepelt nejeire és családjára. Majd *Lőrinczy György* felolvasta egyik remek költeményét, melyet akkor irt, midőn szülőházájába visszatérőben utra készült és ezzel kapcsolatosan megköszöni a közönség szíves figyelmét, emeli poharát távollévő elleneségei és jelenlévő jó barátai egészségére *Lipták Endre* rimakokovai igazgató-tanító a kerület országgyűlési képviselőjét *Farkas Zoltánt* köszönti fel. — Erre *Farkas Zoltán* országgyűlési képviselő válaszol és poharát a tanítói kar jölétére emeli. *Bihary István* kir. segédtanfelügyelő *Farkas Zoltánt* élteti. *Röder Alfréd* a városra emeli poharát. Dr. *Veress Samu* főgimnáziumi igazgató *Lőrinczyt* élteti és ezzel kapcsolatosan a Pósa-ház javára adakozásra kéri fel a közönséget. *Komáromy István* a „Gömör-Kishont“ nevében élteti *Lőrinczyt* mint e lap egykori szerkesztőjét. *Mares János Szabó* Elemér sárosmegyei kir. tanfelügyelőt, mint vendéget, mire *Szabó* kir. tanfelügyelő válaszol. *Becske Bálint* *Törköly Józsefet*, a tanító-egyesület elnökét élteti. *Litkey György* tornaljai tanító a kir. tanfelügyelőség tisztviselői kar egészségére emeli poharát. Végül *Lőrinczy György* rokonai a *Farkas* fiuk egészségére és a főgimnázium tanári karára emelte poharát. — A bankett folyamán *Röder Alfréd* felolvasta az ország minden részéből érkezett meleghangu üdvözlő táviratokat, többek közül megemlítjük, hogy *Novák István* eperjesi püspök, *Podhraczký* prépost, *Terray Gyula* főesperes, *Singer és Wolfner* cég, Felsőajó iskolai gondnokság Sárosmegyei Népművelő Intézet Tantestülete, a Rozsnyói Jótékony Nőegylet, Sárosvármegyei Tanfelügyelősége, dr. *Kovács László* polgármester, *Helpai Gondnokság*, Nagyszabosi Óvodintézet, *Fekethe Nándor*, *Tomcsányi*-család stb. stb. küldött szép táviratot.

Hirek és vegyesek.

Uj kamarás. Hetekkel ezelőtt megírtuk, hogy iglói *Szontagh Zoltán* feledi tb. főszolgabírónak a király a cs. és kir. kamarási méltóságot adományozta, s az uj kamarás az esküt is már régebben letette. A királyi kitüntetés a Hivatalos Lap mult szombati száma közölte, s az uj kamarást ez alkalomból számosan melegen üdvözlötték.

Kinevezések. A pénzügyminiszter *Karhut* András rimaszombati lakos, adóhivatali díjnokot ideiglenes minőségű adóhivatali gyakoronokká az itteni m. kir. adóhivatalhoz kinevezte. Dr. *Kiss Antal*, a vármegyei közokrház alorvosa a szolnoki közokrházhoz segédorvossá nevezetvén ki, állása megüresedett s arra a pályázat kiíratott.

A pénzügyminiszter dr. *Sebest Salamon* tornaljai adóhivatali tiszt t a X. fiz. osztályba való meghagyás mellett végleges minőségű pénzügyi fogalmazóvá nevezte ki a beregszászi pénzügyigazgatósághoz.

Eljegyzés. *Weintraub Adolf* rimaszécsi kereskedő eljegyezte *Fried Piroskát*, özv. *Fried Zsigmondné* leányát Ózdról.

Ünnepelés. *Galambos József* polgártársunk tiszteletére azon alkalomból, hogy a király életmentésért az ezüst érdemkeresztrel tüntette ki, folyó hó 28 án a Polgári Olvasókörben vacsorát rendeztek. A banketten melegen ünnepelték a bátor és semmi veszedelemtől vissza nem rettenő férfit, ki tűzveszély és árvíz idején már igen-igen sok szolgálatot tett városunk lakosságának.

Rendkívüli közgyűlés. A Gömörvármegyei Fehér-Kereszt Egyesület f. hó 31-én d. u. 3 órakor a várm. székház kistermében rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgya: Emlékezés báró *Hamos László* volt elnökről.

Vegyes bizottság működése. A tarackos tűzészred részére építendő laktanya elhelyezési ügyében f. hó 28 án volt az első bizottsági eljárás, s a város területén levő és felajánlott telkeket megsemlélte a *Lukács Géza* alispán elnöklése mellett működött bizottság, melynek katonai tagjai voltak: *Harszti Bernoldák* Károly hadbiztos és *Holles Géza* mérnök-kari őrnagy; polgári részről *Széman Endre*, dr. *Meskó Miklós*, *Wuffka Ernő*, dr. *Kovács László*, *Tóth Béla* és dr. *Institoris Endre* vettek részt a vegyes bizottságban.

Andrássy grófok gyászja. Csíkszentkirályi és krasznahorkai özv. gróf *Andrássy* Manoné szül. erdödi Pálffy Gabriella grótnő, csillagkeresztes hölgy, bold. Erzsébet királyné palotahölgye, az I. oszt. Erzsébet rend tulajdonosa f. hó 22 én Wienben hosszas szenvedés után 81 éves korában elhunyt. Ritka szívjóság, szeretetreméltóság és nagy műveltség voltak főjellemvonásai; résztvett minden emberbaráti mozgalomban és melegsívű gyámolítója volt a szegényeknek, elhagyottaknak; a művészet és irodalom iránt kiválóan érdeklődött. Betlérben és vidéken nagy jótékonytárgyat fejtett ki, s a rozsnyói jótékony nőegyletnek lelkes patronája volt. Kiterjedt családdal gyászolja öt gyermeke: gróf *Andrássy Géza* v. b. t. t., *Eszterházy* Antal Miklós herceg felesége *Andrássy* Irma grófnő, *Odescalky* Géza hercegné szül. *Andrássy* Etelka grófnő, gróf *Széchenyi* Bertalané szül. *Andrássy* Natália grófnő és gróf *Karácsonyi* Jenőné szül. *Andrássy* Karolina grófnő. Az elhunyt földi maradványát f. hó 24 ikén szentelték be Wienben a gyászaházban s f. hó 26 ikán esütörtökön d. e. 10 órakor a vártemplom családi sírboltjában Krasznahorka várában helyezték impozáns részvét mellett örök nyugalomra. A temetésen vármegyénket *Kubinyi Géza* főispán és *Lukács Géza* alispán képviselték, kik a gyászoló család előtt a vármegye közönségének meleg részvétét tolmácsolták.

Halálozások. Dr. *Csernay* Dániel vármegyei főlevéltárost mély gyász érte, amennyiben testvéröccse: *Csernay* József budapesti igazgató-tanító folyó hó 22 én 44 éves korában elhunyt. Széles körökben ismert, kiváló szakférfi volt, kinek halála ószinte részvétet keltett. Temetése folyó hó 25-én ment végbe.

Tóth Pál vendéglős, ki egykor hosszú időn át volt városunk lakosa s mint jóhírű vendéglős közkedveltségben állott, Putnokon folyó hó 25-én 70 éves korában elhunyt. Temetése Putnokon folyó hó 27-én nagy részvét mellett ment végbe.

Dr. *Kúthy Elek*, Szeged szab. kir. város kerületi tiszt orvosa, folyó hó 27-én elhalt. — Az elhunytban *Kúthy* János, a helybeli keresk. és közgazdasági bank főkönyvelője édes atyját, dr. *Okolicsányi*—*Kúthy* Dezső egyetemi magántanár nagybátyját gyászolja.

Jótékony adomány. A gömörmegyei muzeum igazgatósága ez uton fejezi ki halás köszönetét dr. *Baksay* Dezső és nejeének, a kik a gömörmegyei muzeum-egylet által folyó hó 7-én rendezett hangversenye alkalmából 20 korona felülfizetéssel gyarapították a muzeum építkezési alapját.

Áradás. A napokig tartott esőzések következtében a Rima annyira megáradt, hogy f. hó 26 án délután előntötte a környékbeli községeket s a Nagyhíd-utca és a Kishíd utca környéke víz alatt állott f. hó 27-én reggelig. A hatóság minden intézkedést megtett a veszedelem alhárítására s szerencsére nem volt szükség nagyobb akcióra, mert a víz másnapra leapadt.

Az ipari továbbképző tanfolyamok folyó évi ciklusa márczius végén befejeztetvén, az ott készült rajzok és dolgozatok az állami elemi iskola IV. osztályának termében április hó 5 én, vasárnap délelőtt 11 órakor ki lesznek állítva az érdeklődő hatóságok és közönség megtekintése céljából.

Felolvasás vetített képekkel. A helybeli kath. Olvasó-egyesület ma vasárnap d. u. 4 órakor „Ötven év a székelyi felkelés után“ című felolvasást rendez vetített képekkel. A jövedelmet a város szegényei javára gyűjtik.

Apolló színház. A héten a mozgatókép színház érdekes műsorral tartott előadásokat, bár a hét közepén a közönség megoszlott az itt időző cirkusz és a mozi között.

Állandó választmányi ülés. A vármegye állandó választmánya e hó 26—27-én tartotta a f. hó 30-án tartandó megyebiz. közgyűlést megelőző ülését. Az ülésen az első napon a fő- és alispán távollétében dr. Fornet Gyula vti. főjegyző elnökölt nagy tapintattal és teljes tájékozottsággal. A második napon már *Kubinyi Géza* főispán elnökölt és az egyes ügyeknél *Lukács Géza* alispán adta meg a szükséges felvilágosításokat. Az ülés tárgyai közül kiemeljük *Farkas Géza* cs. és kir. kamarásnak a Román paktum kérdése tárgyalásánál előterjesztett indítványát, melyet értékes voltánál fogva a közönséggel való megismertetés céljából egész terjedelmében közlünk: „Gömör-Kishontvármegye törvényhatósági közgyűlése, Pest Pilis Solt-Kiskunvármegye, Kolozsvár sz. kir. város és az EMKE. átiratai fölött napirendre tér. — Gömör-Kishontvármegye közönsége mindég azon kétséget nem ismerő meggyőződésben élt, hogy Tisza István gróf miniszterelnök, ezeréves múltunk és jövő fejlődésünk talán legfontosabb problémáinak: a nemzetiségi kérdésnek megoldására irányuló törekvése csupán azt célozhatja, hogy — az egységes, magyar nemzeti állam eszméjének legcsekélyebb csorbitása nélkül — az egymást megértés eszközével és az igazság megerősítésének eltávolításával, a nem magyar népi lakosságnak nácionalista irányzatokat szolgáló részét is az ő boldogulásokra is egyedül helyes és lehetséges irányba: a magyar nemzeti politika táborába vezesse. Hogy a vármegye közönségének ezen meggyőződése helyes volt, fényesen beigazolódott akkor, midőn a miniszterelnök megbeszéléseinek tartalma nyilvánosságra lett hozva. — A vármegye közönsége nagy megnyugvással látja azt, hogy Tisza István gróf akkor, midőn egy végzettszerűen fenyegető földrengés meg megújuló előjelei figyelmeztetnek arra, hogy jövő nemzeti létünk biztosításához minden erőnk megfeszítésére és egyesítésére van szükségünk — ezen cél elérésére csaknem emberfeletti erővel, kitartással és önfeláldozással küzd.” — *Coburg Fülöp* kir. herceg, vármegyénk nagybirtokosa, a ki közügyeink iránt mindig melegen érdeklődik és a vármegye érdekeit is szíven viseli, f. hó 29-én ünnepi 70 éves születési évfordulóját. Az állandó választmány tehát ebből az alkalomból a törvényhatóság nevében táviratban üdvözölte a kir. herceget.

REMER SZABÁSÚ női- és leány-kosztümök a legdivatosabb kivitelben dús választékban állandón raktáron vannak és mérték után is megrendelhetők **FISCHER BERTA** női divattermében **RIMASZOMBATBAN**.

Sulyos kalapácsütés. Oláhpatakon, 1913. december 14-én Pakesz András a korcsmából hazamenet testvéröccsével Pakesz János-sal találkozott, ki őt megtámadta és megsértette állítólag egy fejszével. Az összetűzés régi haragból kifolyólag történt és Pakesz János be is ismerte, hogy ő bátyját bántalmazta, de nem fejszefélekkel ütötte meg, hanem egy kalapács-csal. Folyó hó 27-én volt ez ügyben a főtárgyalás a helybeli kir. törvényszéknél *Kolbay Sándor* elnöklésével s *Lehoczky Márton* kir. alügyész vádbeszéde után a bíróság sulyos testi sértés büntette miatt Pakesz Jánost jogerősen 4 havi fogházra ítélte.

Szemgyógyintézet van Miskolcson.

Elitelt tolvaj. Szabados Istvánné mult év október elején Krasznahorkaváralján Magyar János bezárt kulijába álkucscsal behatolt és onnan élelmiszereket lopott; de már 1913. márczius havában is lopott az asszony, s ezért egy havi fogházra ítéltek. F. hó 27-én az októberi lopásért hat havi fogházra ítélte a helybeli kir. törvényszék, mely azután összébüntetést rőjt ki az asszonyra olyképp, hogy f. évi márczius 13-ikától számítandó 2 havi fogházbüntetéssel sújtotta. Az ítélet jogerős.

A vármegyei kaszinó közgyűlése. Márczius hó 22-én tartotta a vármegyei kaszinó közgyűlést városunkban *Lukács Géza* alispán, ügyvezető-igazgató elnöklete alatt. — A közgyűlésen a tagok egn számban jelentek meg. A közgyűlés jegyzőkönyvét dr. *Institörisz Endre* vezette; a jegyzőkönyv hitelesítésére *Kubinyi Andor* és *Lengyel György* kérték fel. — *Lukács Géza* elnök megnyitójában meleg hangon

emlékezett meg báró Hámos Lászlónak, a kaszinó egyik igazgatójának elhunytáról, szép szavakkal méltatta érdemeit. — Ugyancsak részvétellel emlékezett meg a kaszinó másik halottjáról, *Marton István*ról. Mindkét elhunyt tag emlékét jegyzőkönyvében megörökíteni határozta a közgyűlés. — A báró Hámos László halálával megüresedett egyik igazgatói tisztség betöltése egy más közgyűlésre lett fenntartva. — A kaszinói élet mult évi fontosabb mozzanatairól tett ezután jelentést elnöklő igazgató. Jelenti, hogy a kaszinói tagok száma 169-ről 172-re emelkedett. A kaszinói könyvtár át lett adva leltár mellett a tulajdonjog fenntartásával a Gömörmegyei Múzeum-egylet igazgatóságának. A könyvtár átadása folytán felszabadult helyiségek éttermeknek rendezettek be és a kaszinó részére az igazgatóság megszerezte az italmérési engedélyt. — Majd a számadások és költség-előirányzat került tárgyalás alá. A jövő évi költség-előirányzatot 8387 korona 53 fillér bevétellel, 8304 korona kiadással s így 83 korona 53 fillér mutatkozó felesleggel megállapította s *Marikowsky Géza* számoló pénztárnoknak a közgyűlés elismerését és köszönetét kifejezve, a felmentvényt megadta. Bejelentette a közgyűlésnek az igazgató, hogy dr. *Baksay Dezső* nagy elfoglaltságára hivatkozással, a gazdai állásról leköszönt s a választmány ezen tisztségre — az alapszabályok értelmében — saját hatáskörében dr. *Sóldos Bélát* választotta meg, mit a közgyűlés éljenzéssel vett tudomásul. — Ezután a kisorsolt választmányi tagok helyei töltettek be titkos szavazás útján. A szavazatszedő bizottság tagjai *Cseh István* és dr. *Veress Samu* a szavazatokat összeszámlálván, jelentették a közgyűlésnek, hogy 3 évi időtartamra újból megválasztottak választmányi tagokul: *Bodor István*, *Bornemisza László*, *Farkas Zoltán*, *csetneki Gyürky Pál*, dr. *Institörisz Endre*, *Kolbay Sándor*, *Samarjay János*, dr. *Sóldos Béla*, *Cseh István*. — Indítvány a közgyűlést megelőzőleg nem tétetvén, elnöklő *Lukács Géza* megköszönte a tagok érdeklődését és a szép lefolyású közgyűlést berekesztette.

Temetkezési közgyűlés. A rimaszombati általános temetkező-egyesület XXIV. évi rendes közgyűlését f. hó 22-én tartotta a Polgári Olvasókör nagytermében *László János* elnöklésével. Az elnöki megnyitó után a mult évi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása következett, majd a jelentés olvastatott az egylet 1913. évi működéséről. A számvizsgáló-bizottság jelentése szerint 12786 kor. 75 fillér volt a mult évi bevétel és kiadás 393 kor. 02 fill., készpénz-maradvány beszámításával. A tiszta vagyon 34635 kor. 71 fill. Ezután a tisztikar és a választmány lett megválasztva. És pedig elnök lett dr. *Csernay Dániel* eddigi alelnök, kinek helyét *Szabó József* m. töltötte be. Jegyzővé *Matolcsy Pált*, pénztárnokká id. *Rónay Gyulát* választották. A választmány tagjaivá megválasztottak: Itj. Csapó János, Cseh István, Cseh János, Gaskó János, Kohúth Lajos, dr. Kovács László, itj. László János, id. Lévy István, id. Rábely Miklós, itj. Rábely Miklós, Sarinay Ignác, Senka József, Simon János, Stolcz Zsigmond, K. Szabó József, Szabó József m., Takács László, Tarjányi János, Tomay Alajos, Váry János, Varga István, Varga Lajos, Varga Imre, Vozáry Sámuel.

Kulturpalota. Örömmel adjuk közre, hogy főispánunk erősen foglalkozik a kulturpalota létesítésének kérdésével s ismerte az ő agilitását és magasabb helyeken való befolyását, egész biztosra vesszük, hogyha az illetékes ténnyezők ebben a törekvésében segítségére sietnek, kulturpalotája lesz a vármegyének és városnak. Mint értesülünk, főispánunknak az a terve, hogy e palotában helyeztetnék el a vármegyei múzeum, az Andrassy-féle képtár, a közkönyvtár, az egyesített kaszinók, állandó tanácsterem és színház. Természetes, hogy egy modern szolid építész, esetleg más szórakozó helyiségekkel, amire városunknak igen nagy szüksége lesz, annál is inkább, mert a város magyar katonaságot, honvédtüzérséget fog kapni. Főispánunk gondolata egyelőre oda irányult, hogy a mostani épület megfelelő modern átalakításával, esetleg még egy emelettel való felhúzásával abban a kir. pénzügyi hivatalok helyezésétnék el, hogy a közönség mindentéle hivatalt egy csoportban találjon. A város mostani helyéről pedig a régi megyeházára költözködnék. Ez

esetben minekünk az a véleményünk, hogy a postát és távirát a régi városházán kellene elhelyezni, mert ennek a város szívében van a helye. Ugy halljuk, hogy főispánunk tegnap a postaépületet ebből a célból a kir. pénzügy-igazgató helyettesével már meg is tekintette.

Veszettség. A nagyrőcei járásban Kis-őrcze határában f. hó 25-én egy veszett eb 8 embert mart meg. Ez esettel ismét gyarapodik a veszettség szomorú és veszedelmes statisztikája. Miért is az alispán a legszigorubb intézkedéseket vette fogamatba és eddigi rendeleteit még erősebb rendeletekkel egészítette ki.

Orgonaszentelés. A balogtamási ref. leányegyház hívei önkéntes adakozás folytán templomukba egy diszes, 2750 korona értékű orgonát állítottak. Az orgona felszentelése e hó 22-én volt. Az egyházi szertartás alkalmával *Csabay Pál* ref. esperes — a töle megszokott — szívet lelkét megható gyönyörű szép alkalmi imát mondott. Ezt követte *Zajdó László* zsipti ref. lelkész magas szárnyalású remek egyházi beszéde. Majd *Szűk Gyula* balogtamási ref. lelkész urnak gondolatokban gazdag szép beszéde — az adakozók neveinek, — az adományok mennyiségének a felsorolása következett. Az isteni tisztelet végeztével az összes egyházi férfiak *Zsóri János* községi bíró vendégszerető házához lettek ebédre meghíva.

Elszámolás. Köviben f. év márczius 15-én az ág. h. ev. elemi népiskola által — iskolai harmónium javára — rendezett gyermek színelőadás bevétele 158 kor., kiadása 66 kor. 24 fill., maradvány 91 kor. 76 fillér. Ez alkalommal felülfizettek: Urbán János 5'60, Dubois Lajos 4, Szilvássy László 3, dr. Gocsó Gusztáv 2, Ján András, Korpács János, Vlachó Györgyné, Vlachó János, Jerem Aurél, Lukács Pál 1—1 kor. Fogadják a nemesszívű felülfizetők ez uton a rendezőség hálás köszönetét.

Nyugdíjegyleti közgyűlés. A Rimaszombati Ált. Ipartestületi Nyugdíj Egyesület ma 29-én délelőtt 11 órakor a városháza tanács-termében tartja XI. évi rendes közgyűlését. A közgyűlést előkészítő választmányi ülés f. hó 23-án tartott id. *Rábely Miklós* elnöklésével. A közgyűlés tárgysorozata ez: 1. Elnöki megnyitó. 2. A mult évi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 3. Választmány évi jelentése. 4. Ellenőrző bizottság jelentése az 1913. évi zárszámadásról. 5. Két ellenőrző bizottsági tag és négy választmányi tag helyének betöltése.

Milyen lesz a tavasz és a nyár?

A mult esztendő szomorú tapasztalatai után bizonyos aggodalommal tekintünk a nyár elé, attól félünk, hogy megint megnyílnak az egek csatornái és elromlik az idő. Ugy látszik mégis, hogy a nedves idő előre balad és az idén a tavaszba jön bele. Legalább az eddigi tapasztalatok és *Sirius* (Varga László) időjósolatai arra mutatnak. De szóljon ő maga: Márczius 10-től az időjárás kedvezőbbre váltakozik. Helyenkint eső, sőt zivatar ígérkezik. 16-ikától már gyönyörű szép napfényes időket várhatunk. Számításom szerint április 7-étől az idő feltűnően megváltozik. — Hűvös, szeles napok ígérkeznek. Eső, hó és jéggel kevert zivatarok várhatók s gyenge éjjeli tagytól kell tartanunk. Északi és keleti erős légáramlat vonul át Európa felett; mi azonban csak kevésbé fogunk részesülni ebben a kritikus időben. De ennél nagyobb mértékben fog részesülni Orosz, Francia, Német és Olaszország. Április 17-től gyönyörű szép meleg napok ígérkeznek. Májusban több szép meleg nap következik, bár sok zivatarral és éghabborura van kilátásunk. Különösen 6-tól 14-ig és 21-től e hónap végéig bizony a földmivelő emberekre igen veszedelmes és kritikus időket várhatunk. Oly nagy zivatarok jönnek, hogy árviztől kell tartanunk. Mert nemcsak, hogy zivataros eső jön, de felhőszakadásokban lesz részünk. Ha jól és pontosan jön ez a kritikus idő, a fővárost 10., 11. és 12-én fogja érinteni és oly sötét felhők vonják be az égboltozatot, hogy a szobákban és az utcákon egész éjjeli idő fog beállani, amíg a zivatar el nem vonul. Juniusban már kevesebb esőzés ígérkezik. Néhány napja hűvös lesz, ezért junius hónapunk nem valami szép lesz. Julius elég szép és meleg lesz. Augusztus igen szép és meleg napokat ígér és száraz jellegűnek mondható. Ugyisintén szeptember is száraznak és igen szépnek ígérkezik.

Andrássy Dénes gróf hagyatéka.

Andrássy Dénes gróf örökösei és hagyományosai — mint a „Sajó-vidék” írja — mult hó 20 án kötöttek végleges egyezséget a rozsnyói kir. közjegyző előtt a hagyaték felosztására nézve. Ennek alapján hozta meg a rozsnyói kir. járásbíró, mint hagyatéki bíróság a végzést. E szerint addig is, míg az Andrássy György gróf által létesített hitbizomány mostani birtokosai az örökösökkel és hagyományosokkal együtt megkötött egyezségben kikötött összeget lefizetik, a hagyaték egy részét, mely már tényleg megállapítható és folyósítható, az örökösöknek és hagyományosoknak kiutalványozza. — Ez a most kiutalványozható érték összesen 2074290 korona 12 fillér. Ebből *Lichtenstein* Jánosné hercegnőt 864000 K, *Windischgrätz* Lajos hercegnőt 216000 K, A Gömörmegyei Magyar Közművelődési Egyesületet, Zemplénvármegyei Magyar Közművelődési Egyesületet és a Magyar Tudományos Akadémiát egyenként 108—108 ezer korona, az Országos Magyar Képzőművészeti Társulatot és az abaujtona, gömör- és zemplénmegyei összes tanítók gyermekeinek létesítendő kassai internátusa egyenként 216—216 ezer kor. illeti meg. A többi s egyenként $\frac{3}{20}$ -ad részben hagyományozott összegből 32400—32400 koronát kapnak a vakokat gyámolító Budapesti Országos Egyesület, a Budapesti Mentő Egyesület, a Budapesti Rabsegélyező Egyesület, a Magyar Természettudományi Társulat, az Országos Állatvédő Egyesület, a Budapesti Hirlapírók Nyugdíjintézete, a rozsnyói, a rimaszombati, a sátorlajuhelyi és kassai általános jótékonyági nőegylet. Ezt a felosztást azonban egyik részében még vitássá teszi az a körülmény, hogy a rimaszombati nőegylet jutalékára a Gömörmegyei Fehérkereszt Egylet tart igényt. Miért is ezt a vitás 32400 koronát egyelőre bírói letétbe helyezik s csak a többit utalják ki, illetve osztják föl. Megállapítja a bírói végzés azt is, hogy az összes hagyományok az örökhagyó nevét viselő alapítványokként kezelendők. Megemlíti még a végzés, hogy az örökösök és hagyományosok egyetemes kötelezettséggel 5000 koronát szavaztak meg a rozsnyói Francziska szobor fenntartására, s így ezt az összeget a város polgármesterének kiutalványozta. Ezzel befejezést nyert a nagyjótékonyasági gróf hagyatékának egyik aktusa, mely a most felosztható tényleges értékeket és pénzösszeget az örökösöknek és hagyományosoknak átadta. Teljes befejezést pedig 1915. évi január hóban nyer, amikor a hitbizomány jelenlegi birtokosai az egyezségben kikötött összeget kifizetik, s így azt is felosztják és kiutalványozzák az érdekelteknek.

Részvét-köszönet.

Mindszoknak, kik felejthetetlen jó férjemnek elhalálozása felett nyilvánított részvétükkel mély fájdalommat enyhíteni igyekeztek és a temetésén megjelentek, kegyeletes megemlékezésükért ez uton mondok hálás köszönetet.

Rimaszombat, 1914. márczius 26.

Özv. Takács Jánosné.

Gépkikölcsönzés. A gyümölcs értékesítés előmozdítása céljából egyes olyan községeknek, melyek a folyó évben nagyobb gyümölcstermést várnak és azt friss állapotban értékesíteni nem tudják, másrészt pedig nincsenek abban az anyagi helyzetben, hogy gyümölcsfeldolgozó gépeket maguk beszerezhessenek, a földmívelésügyi miniszter czidermalmokat, almaborsajtókat, vándoraszalókat, valamint taligára szerelt szesz-főzőkészülékeket 3—6 heti használatra ingyen engedélyez. A kérvényeket július 15-ig kell benyújtani. Mithogy azonban a multban előfordult, hogy az egyes gépeket megrongálva késedelmesen küldték vissza, az egyes kérvények csak akkor fognak érdemlegesen elbíraltatni, ha a gépeket a községek kéri és a kérvényükhöz csatolandó nyilatkozatban felelősséget vállalnak a kikölcsönzött gépek épségeért. Az ez iránt érdeklődőknek a szükséges nyilatkozat szövegét a felvidéki miniszteri kirendeltség megküldi.

Patronage gyűlés. Rimaszombat és vidéke patronage egyesület-e a kir. törvényszék nagytermében ma vasárnap d. e. 11 órakor választmányi ülést tart.

Kamarai ülés. A miskolci kereskedelmi és iparkamara április hó 2-án, csütörtökön délután 3 órakor teljes ülést tart.

Szerkesztői üzenet.

F. I. Budapest. Érdekes, de hiányos, mert még többen vannak, kikről érdemes lett volna megemlékezni. Ott van dr. Kármán Bertalan ügyvéd, dr. Kemény Ignác törzsorvos, ott volt dr. Hegedüs ügyvéd, Pollatsek rkapitány stb.

Messze, idegenbe . . . Csekély változással jönni fog, ha rákerül a sor.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a T. vevőközönséget, hogy özv. Enyedi Miksánéval házasságot kötöttem s óra-, ékszer-, kerékpár- és varrógép-üzleteink mint eddig, továbbra is fennmaradnak

Valasz kay Rezső

néven. — Fizetések s mindennemű levelezés fenti névre küldendők.

Előre is biztosíthatom a t. vevőközönséget pontos és lelkiismeretes kiszolgálásról. Minden igyekezetemmel oda fogok hatni, hogy a t. vevőközönség nagybecsű bizalmát és jóakarátát a jövőben is kiérdemeljem.

Rimaszombat, 1914. márczius hó.

Kiváló tisztelettel:

VALASZKAY REZSŐ

órás és ékszerész.

Főüzlet: **Rimaszombat, Hungária épület.**

Fióküzletek:

Füleken, Főter, Vigadóval szemben.

Rimaszombatban, Deák Ferencz-utca 20.

Tornalján, Fehérlő szállóval szemben.

Két lakás kiadó.

A **Losonczy-utca 13. szám alatt** két lakás **május 1-ére** kiadó. — Az egyik lakás **3 szoba**, konyha, kamara és mellékhelyiségekből, a másik **2 szoba**, konyha, kamara és mellékhelyiségekből áll. Az egyik lakás **azonnal is** kiadó. — Értekezhetni lehet ugyanott: **Tokár István** tulajdonossal. 3—*

Könyv bekötéseket

a legrövidebb idő alatt izlése-
:: sen, jutányos áron eszközöl ::

id. Rábely Miklós Fia könyvkötészete

RIMASZOMBAT, Erzsébet-tér 9.

KASZINÓ-ÉPÜLET.

Kiadó lakások.

Rózsa-utca 12. sz. alatti házban két lakás, az egyik **az emeleten**: 3 szoba, konyha, kamara, pincze, fürdőszoba és mellékhelyiségekkel, a másik **a földszinten**: szintén 3 szoba, konyha, kamara, pincze, fürdőszoba és mellékhelyiségekkel **f. évi május hó elsejétől** bérbe kiadó. — Bérelni szándékozók értekezhetnek bármikor az ugyanott lakó tulajdonossal. 1—*

Hirdetéseket mérsékelt áron e lap részére elfogad a kiadóhivatal **Tompa-utca 10. és Ifj. Rábely Miklós** könyv- és papirkereskedő

Deák Ferencz-utca 20-ik szám.

Eladó új ház Feleden.

Négy szoba, konyha, éléskamara, pincze, három marhára való istálló, mindenféle mellékhelyiségek, nagy kert **Feleden** szabad kézből eladó. Értekezni lehet: **a feledi postahivatalnál.** 1—3

Hirdetmény.**A rimaszombati takarékpénztár**

1914. évi július hó 1-étől a betétek kamatlábát $\frac{1}{2}$ (fél) % -al leszallitja.

Rimaszombat, 1914. márczius 28.

Az igazgatóság.

Tölgyfák

minden hossz- és vastagságban, faragott vagy fűrészelt állapotban — olcsó áron **eladók VARGA LAJOS** ácsmesternél **Rimaszombat.** 2—*

Eladó ház.

A vármegyei háza szomszédságában egy kényelmes

úri ház

szabad kézből eladó. — Bővebb felvilágosítás **lapunk kiadóhivatalában nyerhető.**

Eladó ház.

Szentpéteri-utca 11. számú magányos udvar **két lakóházzal** eladó. — Értekezni lehet ugyanott.

Kiadó üzlethelyiség.

Deák Ferencz-utca 22. szám a. egy üzlethelyiség hozzátartozó lakással együtt kiadó. — Értekezhetni lehet:

ZSUFFA KÁLMÁN tulajdonossal.

Báró Luzénszky Henrik örökösei

osgyáni göztéglagyarában legelsőrendű

fali-tégla

jutányos árban állandóan kapható.

Minták: a gömörmegyei gazd. egyesület áru-szövetkezetében, valamint Braun Zsigmond és Zeidner Bernát és Fia urak üzletében Rimaszombat megtekinthetők. 4—6

Eladó

Rimaszombatban, a Deák Ferencz-utcában levő tizenhatszáz éves fennállású jó forgalmu mészáros és hentes-üzlet

lakással és minden mellékhelyiségekkel együtt azonnal bérbe kiadó, esetleg örök áron is eladó.

Értekezhetni lehet ugyanott a tulajdonos:

Szabó Istvánnéval.

Alulírott Inwald üveggyár **ujantatvölgyi** telepének külföldi honosságu technikái veze tője 7 éves fia és 8 éves leánya mellé oly idősebb, esetleg nyugdíjas

háztanítót

keres, ki a német nyelvet is annyira bírja, hogy a gyermekeket kezdetben németül taníthatná és ezen a módon sajátíthatná el velük a magyar nyelvet. — Az illető fizetésen kívül szabad lakásra, fűtésre és világításra tarthatna igényt és más szülők gyermekeinek tanítása folytán megfelelő mellékjövödelemhez is jutna. Valamelyes hangszerhez értők előnyben részesülnek. — Ajánlatokat kérünk az alábbi címre juttatni: **Magyar Üveggyári Művek Inwald József R.-t. Budapest VI., Izabella-u. 43.**

Hámos Árpád kertészetében

Tornalján igen szép

rózsacoltványok

vannak eladók, darabja 80 fillértől
1 korona árban.

Luczfenyő-csemete

200—300 db luczfenyő-csemete 140—180 centiméter magas, szépen fejlett, **iskolából háromszor átültetve**, darabonként 1 K 20 és 1 K 40 fillérjével **eladó.**
Czim: megtudható a kiadóhivatalban.

Hirdetmény.

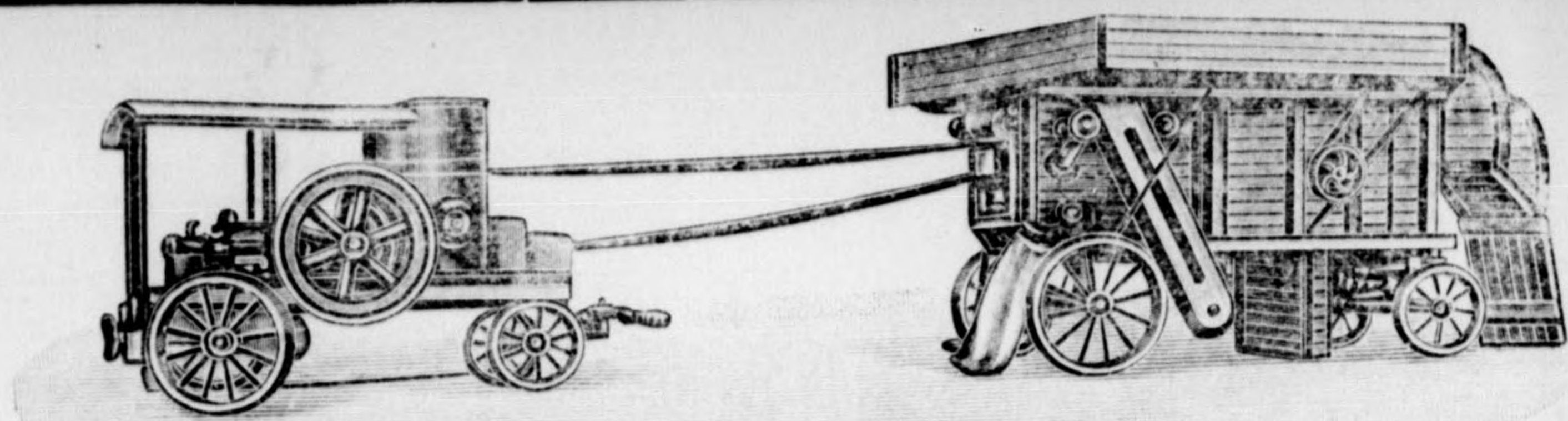
152. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a feledi kir. járás-bírósnak 1913. évi Sp. I. 495. számú végzése következtében dr. Batta Pál ügyvéd által képviselt a gortvakisfaludi ref. egyház javára 200 korona — fillér s jár. erejéig 1914. évi február hó 16. napján foganatosított kielégítési végrehajtás utján befoglalt és 700 koronára becsült következő ingóságok, egymint: tehének, széna nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a feledi kir. járásbírósnak 1914. évi V. 73. sz. végzése folytán 200 kor. tőkekövetelés s ennek 1912. évi jan. hó 1. napjától járó 8% kamata, 1/3% váltódíj és eddig összesen 91 K 84 f. ben bírósággal már megállapított költségek erejéig Gortvakisfaludon a helyszínen leendő megtartására **folyó 1914. évi márczius hó 30-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Feled, 1914. évi márczius hó 16. án.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

A Rimaszombati Kereskedelmi és Közgazdasági Bank Részvény-Társaság Gépgyára Rimaszombatban

ajánlja: a T. érdekelt közönségnek **ujjonnan szerkesztett és megbízható munkaképességű benzín és nyersolaj motorait**, esetleg **eredeti „Hoffer“-féle cséplőszekrényekkel felszerelve, szalmakazalozóit, szőlőpréseit és kisebb gazdasági gépeit.** — **Elvállalunk öntödénkben** a legpontosabb kivitelben **bármiféle vas- és fémöntvényeknek az elkészítését.** — **A T. gazdaközönség és géptulajdonosok felkérletnek**, hogy javításra szoruló gépjeiket gyártelepünkre már most küldjék be, mivel azok ez idő szerint előnyösebb árban és czélszerűbben eszközölhetők, mint közvetlen az aratási időszak előtt. — Teljesen kijavított, használt cséplőkészletek előnyös árban kaphatók és becserélhetők.

2-8

Pályázati hirdetmény.

1461—1914. sz. — Gömör- és Kishontvm. rimaszombati járásához tartozó, kilencz községből álló **osgyáni egészségügyi körben.** Osgyán székhellyel rendszeresített

körorvosi állásra

pályázatot hirdetnek.

A pályázati határidő f. évi **április hó 30-ika**, mely időpontig a pályázati kérvények hivatalomhoz benyújtandók, a választást f. évi május hó 10. én d. e. 10 órakor fogom Osgyán községben, a körjegyzői irodában megtartani.

A körorvosi javadalmazás az 1908. évi XXXVIII. t. cz. alapján évi 1600 kor. törzsfizetés, négy ötvenkinti 200 kor. korpótlék, a m. kir. belügyminiszter által 43947—1912. sz. rendelettel engedélyezett 1000 kor. helyi pótlék, 400 kor. lakbér, 500 kor. fuvarátalány s törvényhatóságilag jóváhagyott látogatási és műtét díjak. — A megválasztott körorvos köteles községeit havonként egyszer meglátogatni és a jóváhagyott törvényhatósági szabályrendelet értelmében rendelő napokat is tartani.

A megválasztott körorvos kézi gyógytár tartását a törvényhatóságnál kérelmezheti.

Megjegyzem még, hogy Osgyán községben vasuti állomás van, esetleg a vasuti orvosi állást is elnyerheti. — Nyustya, 1914. márczius 12. 3—3

Remenyik, tb. főszolgabíró.

Pályázati hirdetmény.

1462—1914. sz. — Gömör- és Kishontvm. rimaszombati járásához tartozó **Nyustya község székhellyel** rendszeresített s 14 községből álló **körorvosi állás** lemondás folytán megüresedett, melyre ezennel pályázatot hirdetnek.

Ezen egészségügyi körhöz tartoznak: Nyustya mint székhely, továbbá Rimafürész, Hacsó, Likér, Rimabréz, Rimabánya, Rimaszaluzsány, Pribó, Kecze, Karaszko, Babarét, Kiéte, Baradna, Dombosmező községek.

A körorvos javadalmazása a következő:

Az 1908. évi XXXVIII. t. cz. 103. szakasza szerint 1600 korona törzsfizetés és öt évenként 4 ízben ismétlődő 200 kor. korpótlék, a várm. szabályrendeletben megállapított 600 kor. fuvarátalány és 450 K lakbér s végül a szabályrendeletileg megállapított látogatási és műtét díjak.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1908. évi XXXVIII. t. cz. 7. §-ában előirt képesítésüket és esetleg eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket, hozzám **f. évi május hó 1-ig** bezárólag adják be.

A körorvos választást f. évi május 12. én d. e. 10 órakor fogom Nyustya község-házánál megtartani. — Nyustya, 1914. márczius 12.

Remenyik, tb. főszolgabíró.

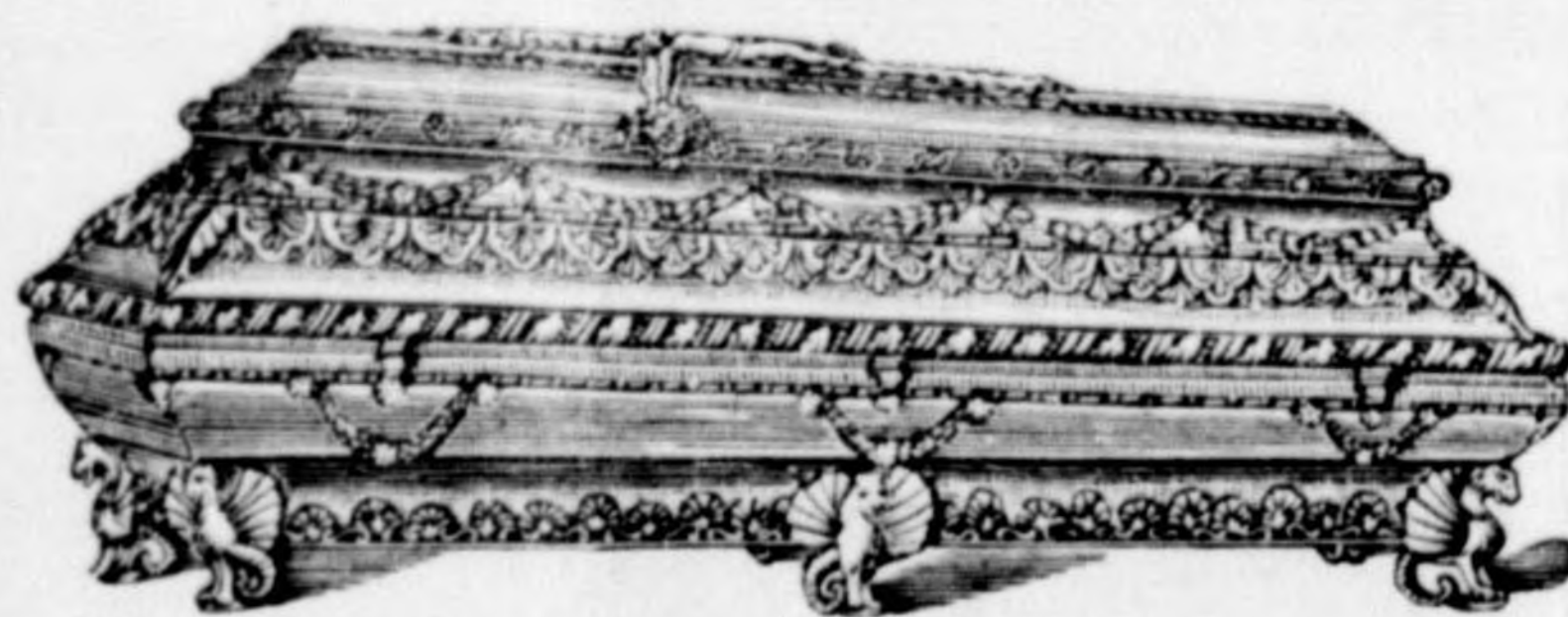
ZAVADSZKY EDE ezelőtt HOLLÓSY JÓZSEF

7—*

TEMETKEZÉSI VÁLLALATA

RIMASZOMBAT, DEÁK FERENCZ-UTCZA 24. SZ.

Van szerencsém a helybeli és vidéki tisztelt közönség szíves tudomására hozni, hogy a néh. **HOLLÓSY JÓZSEF**-féle temetkezési vállalat a **Deák Ferencz-u.**

„**ZSUFFA**“-féle házban van elhelyezve, hol nagy raktárt tartok mindentéle **érc- és fakoporsókból,**

valamint a temetkezésekhez szükséges összes kellékek s felszerelésekből, minélfogva azon helyzetben vagyok, hogy bármilyen diszes vagy egyszerű temetések rendezését, nemkülönben a temetésekkel járó összes

teendőket, hullaszállításokat és exhumálásokat is, a legszolidabb feltételek mellett vállaltam. — A helybeli és vidéki n. é. közönség jóakaratu pártfogását tisztelettel kéri.

ZAVADSZKY EDE RIMASZOMBAT, Deák Ferencz-utca 24.